

[Program](#)
[Politika](#)
[Glasba](#)
[Kultura](#)
[Družba](#)
[Univerza](#)
[Znanost](#)
[RTVŠ](#)
[Doniraj](#)
[Arhiv](#)

<https://radiostudent.si/sites/default/files/slike/2021-09-09-ko-ulica-zazveni-129307.jpg>

KO ULICA ZAZVENI (KULTURA/TEATER-V-ETER/KO-ULICA-ZAZVENI)

MAJA PONGRAC (JUDJE/MAJA-PONGBAC) / 9. 9. 2021 - 13.30

/ TEATER V ETER (https://radiostudent.si/kultura/teater-v-eter)

00:00:00

00:11:19

2021-09-09-teater-v-eter-ko-ulica-zazveni.mp3 (<https://radiostudent.si/sites/default/files/posnetki/teater-v-eter/2021-09-09-teater-v-eter-ko-ulica-zazveni.mp3>)

V današnji ekspediciji teatra v zvočne valove smo ujeti med kulturnim domom in razmršeno goščo v družbi od sladkorja naspidiranih otrok in upokojencev, ki se ob prizorišču neobremenjeno predajajo zagretemu balinanju. Prejšnjo sredo smo se namreč znašli v – od tamkajšnjih domačinov poimenovanem – najbolj glamuroznem pajzlu na tem delu barja – na **Vrhniki**, kjer smo si v okviru **26. festivala Cankarjada** ogledali glasbeno ulično predstavo **Ups!** v izvedbi **Gledališkega pevskega zbora**.

Predstava **Ups!** je kreacija, ki z vztrajnim prehajanjem med tipi predstav in ustaljenimi gledališkimi formami presega okvirje. Je dogodba, ki si za doseganje spektakelskega učinka prizadeva uporabiti mnoge pristope, ki jih mozaično splete v razburljivo celoto. Kot primarno sredstvo za pripovedovanje igralci uporabijo formo pevskega nastopa, v katerem zvok služi tudi izvajanju spektakla, ob tem pa priskrbi še stalno zvočno kuliso, ki daje predstavi tako ambient kot strukturo. Sledimo namreč zgodbi mešanega pevskega zbora, ki precej samozavestno zavzame prizorišče in se očitno pripravlja na nadvse pomemben in odmeven nastop – zelo preprosta predpostavka, ki jo hitro in zlahka sprejme vsak namerno ali nenamerno prisoten. Toda kmalu spoznamo, da koncert ne bo potekal po načrtih, in postanemo priča mnogim nepredvidljivim situacijam, ki izhajajo iz osnovne začrtane forme in predstavi dajejo občutek igrivosti in določene čudaškosti. Predstava tako poskrbi za dokončno vkrcanje gledalca na razgibano popotovanje izven začrtanega.

Prvo, sicer že omenjeno sredstvo, s katerim igralci nizajo zgodbo, so njihovi glasovi, ki jih profesionalno in docela podvržejo situaciji in naraciji. Glasove si v redu prizadeva ohraniti zborovodkinja – katere vlogo je prevzela avtorica predstave **Tea Vidmar** –, ki na prizorišče vkoraka odločeno in ki ji nekaj časa uspe ohraniti harmoničen odmev, toda zbor kmalu začne razpadati, prične pa se rojevati nevšečna individualnost. Vsak izmed pevcev tako začne peti po svoje in prevzame svoj lasten tik v gibu in glasu, kar v prvi vrsti vzpostavi komično zvočno podobo, obenem pa razdre iluzijo enotne urejenosti zbora.

Toda glas ni edino sredstvo te ulične prigode. Patetična gestikulacija in pretirana mimika delujeta izrazito klovnovski in še bolj poudarjata videz prifrknjenosti. Tudi kostumi so s svojo – sicer navidez umirjeno črno-belo kombinacijo – ob natančnejšem pogledu nenavadni in nekoliko napačni. Zasnova predstave spretno rokuje tudi z rekviziti – ti so najprej orodje za izvajanje še večjega spektakla, denimo ogromne činele, ki so pomembno orodje za vzpostavljanje avtoritete in fokusa, ali pa vsa ostala glasbila, denimo melodika ali navijaška raglja, ki prispevata h glasbeni kulisi performansa.

Sicer pa imamo tudi rekvizit, ki ne služi zvočni podobi, pač pa virtuožno shematizira performans – to so leseni okvirji, ki jih nosijo vsi nastopajoči. Ti služijo omejitvi prostora in

ustvarjajo določene točke fokusa. To opazimo denimo pri uokvirjanju obrazov pri sceni smejanja, ki jo zaznamuje posebej izrazita mimika, ali pa ob koncu, ko se okvirji položijo na tla in uokvirijo koreografijo nog ob svečanem poklonu občinstvu. Med drugim pa imajo okvirji kajpada tudi komično funkcijo, ko jih igralci uporabljajo kot volane avtomobila ali z njimi opletajo okoli vratu. Dodelana glasovna kulisa, skrbno preiščeni karakterji, rekviziti in forma glasbenega nastopa, vse to je bilo torej tisto, kar je naredilo obravnavano teatralno invazijo v javni prostor kajpada verodostojno.

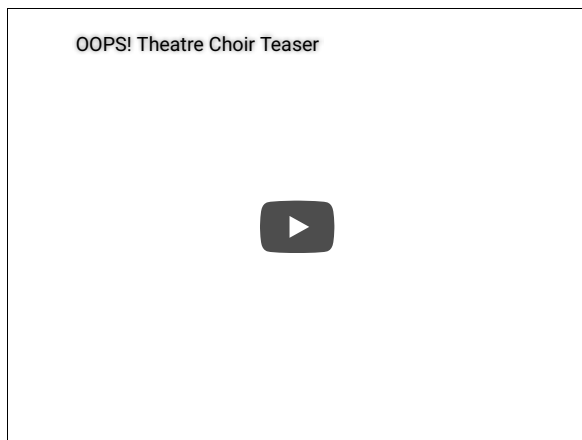
Umetnikov namen v ulični vrsti gledališča ni prikazovanje in posredovanje določene vsebine – kot smo tega vajeni pri klasičnem dramskem gledališču –, pač pa je njegov smoter vzpostaviti določeno izkušnjo, v kateri sta udeležena tako umetnik kot publika. Pri predstavi **Ups!** smo tako pričla dinamičnim premikom avtoritete. V prvi vrsti imamo izrazito avtoritativno pozicijo zborovodkinje, ki jo sicer drži voljno, pa vendar se avtoriteta hitro prerazporedi med posamezne pevce, ki z različnimi glasovi uveljavljajo svojo individualno prezenco. Obenem je tukaj tudi menjavanje vlog v samem kolektivu, kjer se na primer ob treh višinah glasov znotraj celote kolektiva formirajo tri stranke, ki se borijo za avtoriteto, na koncu pa ta spet organsko preide na koga drugega, in tako v nedogled.

Seveda pa je ključna tudi participacija publike, ki med predstavo zavzema vse mogoče vloge. Najprej je ta še dokaj toga in zavzema obliko poslušalca zbora, toda že na začetku s ploskanjem in z različnimi spodbudami gledalec vstopi v samo dogajanje. To najbolj nazorno prikaže prizor s smehom, v katerem zborovodkinja naprej narekuje smejanje enega izmed pevcev. Kmalu se s smehom okuži celoten zbor, nato pa se vzajemno smejimo vsi navzoči v uličnem dogajanju in še kakšen mimoidoči. Ali pa prizor z muho, v katerem se kar naenkrat v mirnem dogajanju pojavi zvok mrčesa, izvor katerega začnejo iskati vsi prisotni. Muha tako dokaže, da so umetniki več kot uspešno vzpostavili premik realnosti pri opazovalcu, ki je ta absurden glasbeni performans popolnoma gladko postavil v kontekst vsakodnevnega prostora. Dve deklici v občinstvu s sladoledom v roki tako kar naenkrat skupaj v igralko vstopita v iskanje letečega nepridiprava, pri tem pa se tudi vsak prisoten ozira vse naokoli, da bi vendarle doumel, od kod prihaja nevhvaležni mušji zvok. Ko muho zborovodkinja vendarle domnevno ujame v svoje činele, se prične glasovanje o tem, ali je muha dejansko ujeta ali pa smo jo ob iskanju zgrešili in nehote skupaj z dedki že balina tam vstran. Z glasovanjem je tako demokratičnost uličnega nastopa neposredna in avtoriteta je kajpada enakomerno porazdeljena med igralca, ki igrivo poskakuje in vzklika "ja, ja, ja!", ciničnega strica v občinstvu, ki skomiga z rameni, in vznesenega mladeniča, ki se izza mešalne mize dere prepričujoči "neeeee!".

Tukaj je tudi dejstvo prostora, ki je za ulično gledališče kajpada ključnega pomena in ga navsezadnje loči od ostalih gledaliških načinov. Prostor vrhniškega festivala je izvedbo predstave bolj obremenjeval kot obratno in ji zagotovo ni bil najbolj laskav, kajti predstava je – kot rečeno – izrazito ulična, postavitve prostora na letošnji **Cankarjadi** pa nikakor ni bila mišljena za ulični performans. Prizorišče je bilo omejeno, zaprto in intimno, poleg tega pa s postavljenimi vrtnimi stoli, odrom in ustreznimi koronskimi razdaljami docela zrežirano. Ta tipika prostora je predstavo izrazito dušila in jo poskušala ukalupiti, s tem pa tudi močno omejila stik in komunikacijo z občinstvom, ki je za takšno predstavo ključnega pomena. Tisti, ki smo predstavo spremljali denimo na letošnji **Ani Desetnici**, smo lahko videli, da je njena postavitve veliko bolj organska v naravnem okolju enega od parkov ali pa na kakšnem mestnem dvorišču, ki bi tako akustično kot ambientalno performans bolj elegantno ovekovečil.

Ups! je torej ulični dogodek, ki je kajpada virtuzno izpeljal izkušnjo zunanjega performansa, četudi mu prostor in zadržano občinstvo nista bila najbolj po godu. Predstava gledališkega zbora je vzpostavila igro, ki jo je občinstvo sprejelo in se ji predalo, ter je z omogočenjem gledalca, da je použil običajno okolje z druge perspektive, kajpada preseгла svoj naslovni medmet.

Sožvočje raznovrstnosti je použila Maja.

Teaser predstave Ups!

AVTORJI:

[TEA VIDMAR](#) ([USTVARJALCI/TEA-VIDMAR](#)) [GLEDALŠKI PEVSKI ZBOR](#) ([USTVARJALCI/GLEDALŠKI-PEVSKI-ZBOR](#))

INSTITUCIJE:

[GLEDALIŠČE ANE MONRO](#) ([INSTITUCIJE/GLEDALIŠČE%1%G4%8DE-ANE-MONRO](#))

KRAJ DOGAJANJA:

[VRHNIKA](#) ([LOKACIJE/VRHNIKA](#)) [ČANKARJADA](#) ([LOKACIJE/ČANKARJADA](#))

([http://www.facebook.com/sharer.php?u=https://radiostudent.si/kultura/teater-v-eter/ko-ulica-zazveni&text=Ko ulica zazveni](http://www.facebook.com/sharer.php?u=https://radiostudent.si/kultura/teater-v-eter/ko-ulica-zazveni&text=Ko%20ulica%20zazveni))

([https://twitter.com/share?url=https://radiostudent.si/kultura/teater-v-eter/ko-ulica-zazveni&via=radiostudent&text=Ko ulica zazveni](https://twitter.com/share?url=https://radiostudent.si/kultura/teater-v-eter/ko-ulica-zazveni&via=radiostudent&text=Ko%20ulica%20zazveni))

(<https://radiostudent.si/kultura/teater-v-eter/podcast>)

**Podprite kakovostne radijske vsebine tudi v koronski dobi,
kliknite na**

DONIRAJ

(<https://siri.radiostudent.si>)

[PRIKAŽI KOMENTARJE](#)

#